

Debreceni Ítéltábla

Mf.I.50.075/2021/11.

A Debreceni Ítéltábla a Kodela Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: Dr. Kodela Viktor - cím1) által képviselt Felperes cím2 alatti székhelyű felperesnek – a Dr. Benczö Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: Dr. Benczö Ákos – cím3) által képviselt Alperes cím4 alatti lakos alperes ellen, munkaviszony jogellenes megszüntetéséből eredő igény megfizetése iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 9.M.70027/2020/31. számú ítélete ellen a felperes 33. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az ítéltábla kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 23 433 (huszonháromezer-négyszázharminchárom) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az alperes hivatásos vadász (vadőr) munkakörben állt munkaviszonyban a felperesnél 2017. szeptember 4. napjától, munkavégzésének a helye a felperes (kódszám) alatti, (község neve) közigazgatási területéhez igazodó vadászterülete volt. A munkáltatói jogkört a felperes elnöke, (felperes elnökének neve) gyakorolta.

[2] Az alperes személyi alapbére havi bruttó 160 000 forint, ami 2019. január 1. napjától havi bruttó 200 000 forintra emelkedett. Munkaköri feladatát képezte – egyebek mellett – a vadászterületen folyó vadászati- és vadgazdálkodási munkák elvégzése, az optimális (előírt) vadlétszám beállítása, a vadkár elhárítása, a munkájának naprakész adminisztrálása és a szolgálati napló folyamatos vezetése.

[3] A felperes közgyűlése a 9/2018.(05.31.) számú határozatában döntött arról, hogy a két hivatásos vadász – alperes és testvére, tanú2 – részére a vadászkutya-tartás segítése érdekében személyenként havi 20-20 kg kutyatápot biztosít 2018. június 1. napjától, amit azonban tanú2 nem kívánt igénybe venni. Az alperes 2018. június és 2020. január között az őt megillető 400 kg helyett 737 kg kutyatápot vásárolt a felperes pénzéből, amelynek többletellenértéke 103 718 forint volt.

[4] Az alperes a munkaviszonyból származó kötelezettségei teljesítéséhez - a felperes engedélyével - saját tulajdonában álló xxx forgalmi rendszámú (...1) típusú gépjárművet használt. A közlekedésével kapcsolatos adatokat az „útnyilvántartás” megnevezésű formanyomtatvány kitöltésével havonta, napi bontásban dokumentálta, feltüntetve az utazás időpontját, a megtett útvonalat, az utazás célját, és az adott napon teljesített kilométertávolságot.

A felperes az alperesi útnyilvántartások alapján, a megtett kilométerek összesítésével és a 8,5 liter /100 km fogyasztási norma, valamint a Nemzeti Adó- és Vámhivatal által közölt irányadó üzemanyagár alapulvételével 2017. szeptember és 2019. szeptember között a tárgyhónapot követő hónapban havonta kifizette az alperesnek az útiköltségtérítést, amelynek összege változó volt, havi 24 053 forint és 69 756 forint között. A felperes az útnyilvántartási adatok tényszerűségét egyetlen esetben sem ellenőrizte, az útiköltségtérítés kifizetéséhez további igazolást, dokumentumot nem kért.

[5] Az alperes által 2019. október hónapra leadott útnyilvántartás adatai alapján tanú1 könyvelő kiszámolta a 67 790 forint útiköltségtérítés összegét, melyre a felperes elnöke 2019. december 2. napján ráírta, hogy „meg kell vizsgálni, nem fizethető ki”, míg a 2019. november hónapra kiszámított 69 911 forint útiköltségtérítésre a felperes elnöke 2019. december 4. napján rávezette, hogy „ellenőrizni kell a szolgálati napló alapján, jóváhagyva 50 000 forint/hó lett, de nem úgy, hogy (helység neve) vadászterület – (helység neve). A szolgálati naplót bekértem, de eddig nem adta le. Szolgálati napló hiányában NEM fizethető ki.”.

A felperes a 2019. október, november és december hónapra nem fizette meg az alperes részére az útiköltségtérítést.

[6] A felperesnél foglalkoztatott két hivatásos vadász a 2019. január 14. és december 23. közötti időszakban együtt összesen 5350 darab sörétes, és 2180 darab golyós lőszerre, mint lödijra szerzett jogosultságot a felperes költségére. Az alperes ebben az időszakban 2640 sörétes és 577 darab golyós lőszerre, mint lödijra jogosító fajtájú és mennyiségű vadat ejtett el. A felperes az alperes részére nem biztosított lödij címén löszert, a szolgálati napló megfelelő vezetésének hiányára, illetve annak bemutatása elmaradására hivatkozással.

Az alperest lödijként megillető löszerek ellenértéke 465 950 forint.

[7] Az alperes 2019. december 20. napjától keresőképtelen volt, majd 2020. január 28. napján kelt, és ugyanezen a napon a felperessel közölt azonnali hatályú felmondással megszüntette a munkaviszonyát a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (továbbiakban: Mt.) 64.§ (1) bekezdés c) pont és az Mt. 78. § rendelkezéseire hivatkozással, azzal az indokkal, hogy „a járandóságomat nem kaptam meg”. Kérte, hogy a munkaviszonya megszűnésének időpontjáig járó munkabére, egyéb járandóságai, továbbá az Mt. által előírt távolléti díj és végkielégítés kifizetése iránt az alperes haladéktalanul intézkedjen, valamint tegye lehetővé a munkakör átadását és az elszámolást.

[8] Az azonnali hatályú felmondásra a felperes elnöke rávezette, hogy vitatja az abban foglaltakat, az átadás-átvétel időpontja 2020. február 4., valamint a szolgálati naplót „több esetben” kérte, ennek ellenére az alperes azt nem adta át. A megjegyzésekkel ellátott azonnali hatályú alperesi felmondást a felperes elnöke 2020. január 29. napján kelt levelében megküldte az alperesnek, és kérte a hivatásos vadász szolgálati naplójának átadását, bemutatását. Közölte, hogy a kilométerelszámolás ellenőrzését csak a szolgálati naplóban történő munkavégzéssel tudja ellenőrizni, amely szolgálati naplót kérte 2019. november és december hónapban is.

[9] Az alperes a 2020. január 30. napján írott válaszlevelében tájékoztatta a felperest, hogy a szolgálati naplóját elhagyta a költözése során, így azt nem tudja átadni, amit a felperes elnöke 2020. január 31. napján sérelmezett, hivatkozással arra, hogy a szolgálati napló elvesztését az alperes köteles lett volna a felperesnek azonnal, a kormányhivatal vadászati hatóságának pedig 5 napon belül bejelenteni. Ennek hiányában sem az alperes munkavégzését, sem a kilométer-elszámolását nem lehet ellenőrizni.

[10] A felperes 2020. február 4. napján 16/2020. számú intézkedésével azonnali hatállyal felmondta az alperes munkaszerződését. Ebben – egyebek mellett – utalt arra, hogy a szolgálati naplóban rögzített adatok hiányában az alperes tényleges munkavégzése, kilométer-elszámolása és egyéb vadászati tevékenysége nem rekonstruálható, amely a felperes által folytatott vadgazdálkodás eredményességét veszélyezteti és számára kárt okoz. Ezt követően, 2020. február 10. napján kelt levelében arról tájékoztatta az alperest, hogy szolgálati napló hiányában az útnyilvántartásokban rögzítetteket nem tudja teljesíteni, a kilométerelszámolás tekintetében az engedélyezett feletti 236 932 forint, míg a kutyaeledel-vásárlást tekintetében 103 728 forint többlet kifizetést állapított meg.

[11] A felperes módosított keresetében az alperes azonnali hatályú felmondásának jogellenességét állítva 272 730 forint munkavállalói felmondás esetén irányadó felmondási időre járó távolléti díjnak megfelelő összeg, jogalap nélkül kifizetett 198 638 forint útiköltség-térítés és 103 718 forint vadászkutyatáp-költség, továbbá perköltsége megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Álláspontja szerint az alperes munkaviszonya jogszerűen a felperesi felmondás hatályosulásával, 2020. február 4. napján szűnt meg. Az alperes azonnali hatályú felmondása jogellenes, mert abban egyrészt az alperes nem jelölte meg a hivatkozott okról való tudomásszerzés időpontját, másrészt nem felel meg a jóhiszemű és tisztességes

joggyakorlásnak, így joggal való visszaélésnek minősül, mivel sem valós oka nincs és nem is volt. Állította, hogy az alperes azonnali hatályú felmondásnak indokolása nem világos, mert abból nem derül ki, hogy mely járandóságát nem kapta meg és valótlan az indokolás, mert a munkabérét minden hónap 10. napjáig megfizette.

Az útiköltség-térítés mértékére vonatkozóan a felek között létrejött megállapodás szerint annak felső határa havonta 50 000 forint volt, az ezt meghaladó - és külön ellenőrzés nélküli - korábbi kifizetések visszakövetelése jogáról nem mondott le.

A vadászkutyatáp költséggel kapcsolatban utalt arra, hogy az az alperest havi 20 kg mértékben illette meg, így az ezt meghaladó alperesi vásárlás jogalap nélküli volt.

[12] Az alperes ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását, amelyet jogalapjában vitatott.

[13] Előadta, hogy a felperes elnöke számára nyilvánvalónak kellett lennie, hogy a 2019. október-decemberi útiköltség-térítés ki nem fizetése és a 2019. évre járó lődíj elszámolásának hiánya volt az azonnali hatályú felmondás indoka, ekként az világos, emellett valós is, hiszen ezek elszámolásának hiányát a felperes sem vitatta.

Állította, hogy az útköltség-térítés mértékével kapcsolatban nem havi 50 000 forint, hanem havi 2000 km volt a megállapodás szerinti felső határ, amelyet nem lépett túl egyetlen hónapban sem és a felperes 2019. szeptemberig havonta, minden további ellenőrzés vagy okirat bekérése nélkül megfizette azt az útnyilvántartásokon feltüntetett kilométer alapján.

A felperes közgyűlésén szóban elhangzottak szerint a vadászkutyatáp-költség nem személyenként, hanem vadászkutyánként járt, és neki három kutyája volt, emellett a másik hivatásos vadász – aki alperes testvére – a javára lemondott az őt megillető mennyiségű kutyatápról.

[14] Az alperes viszontkeresetében kérte kötelezni a felperest ki nem adott lődíj ellenértéke címén 465 950 forint tőke és járulékai megfizetésére. Hivatkozása szerint az általa 2019. március és december között elejtett vadak fajtája és mennyisége alapján őt 2640 darab sörétes és 577 darab golyós lőszer illette volna meg lődíjként, azt azonban a felperes nem adta ki a jogviszony megszűntetéséig.

[15] A felperes kérte az alperes viszontkeresetének elutasítását, amelyet jogalapjában és összecszerűségében is vitatott. Állította, hogy a 2019. január 14. és december 23. közötti időszakban összesen 5350 darab sörétes és 2180 darab golyós lőszert vásárolt a lődíj elszámolása érdekében a két hivatásos vadásznak, de nem tudta megállapítani az alperesnek járó lődíj pontos mértékét a szolgálati napló hiányában, ezért a lőszert lődíj jogcímén nem adta ki az alperes számára.

[16] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek jogalap nélkül igénybe vett vadászkutya tartás-költség visszatérítése címén 103 718 forintot, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek ki nem adott lődíj ellenértéke címén 465 950 forint tőkét és annak 2020. február 3. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes késedelmi kamatát, valamint 41 016 forint perköltséget.

Kötelezte továbbá a felperest, hogy fizessen meg az állam javára 21 294 forint eljárási illetéket és megállapította, hogy 24 663 forint eljárási illeték az állam terhén marad.

[17] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes jogi álláspontjával szemben a felek közötti munkaviszonyt az alperes azonnali hatályú felmondása szüntette meg. Az alperes az általa az intézkedés megtételekor is fennállónak tekintett munkáltatói kötelezettségszegéssel (a járandósága meg nem fizetésével) indokolta az azonnali hatályú felmondását és a folyamatos kötelezettségszegésre tekintettel a határidőt annak befejeződésétől kell számítani. Ebből következően sem a szubjektív, sem az objektív határidő elmulasztása nem következhetett be.

Az azonnali hatályú felmondás érdemi vizsgálata eredményeképpen rögzítette, hogy a munkaviszonyt megszüntető jognyilatkozat abban az esetben fejezi ki világosan annak okát, ha abban meg vannak jelölve azok a konkrét tények, illetve körülmények, amelyekre a fél a jognyilatkozatát alapította. A felperes elnöke nyilvánvalóan tudta, hogy az indokolásban írt „járandóság” legalább az útiköltség-térítést jelenti, hiszen a felperes elnöke a szolgálati napló hiányára hivatkozással 2019 decemberétől nem engedélyezte az útiköltség-térítés kifizetését. Ezzel kapcsolatban utalt az Mt. 51. § (2) bekezdésére, mely szerint a munkáltató köteles a munkavállalónak azt a költségét megtéríteni, amely a munkaviszony teljesítésével indokoltan merült fel és a perbeli útiköltség-térítés ilyen költségnek minősült. A felperes úgy változtatta meg az ezzel kapcsolatos korábbi gyakorlatát, hogy arról az alperest nem tájékoztatta és az elszámoláshoz általa szükségesnek tartott szolgálati napló bemutatására az azonnali hatályú felmondás közléséig nem hívta fel, ami sértette az Mt. 6. § (2) bekezdés rendelkezését.

Az Mt. 78. § (1) bekezdés a) pontja által meghatározott feltételek vizsgálata eredményeképpen azt állapította meg, hogy a felperes a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét szándékosan, jelentős mértékben megszegte, hiszen a munkabér - de a gyakorlatilag munkabérként funkcionáló „járandóság” - fizetési kötelezettség elmulasztása a munkavállaló azonnali hatályú felmondásának jogszerű indoka lehet akkor is, ha a késedelem nem huzamosabb ideig állt fenn, és a munkáltató mulasztása nem visszatérő jellegű, hanem egyetlen alkalommal történt (BH2020.215., Kúria Mfv.I.10105/2016/5.).

A felperes útiköltség-térítés visszafizetésére irányuló keresetével kapcsolatban megállapította, hogy a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (továbbiakban: Pp.) 265. § (1) bekezdés alapján e körben őt terhelő bizonyítási kötelezettségét nem teljesítette, és nem bizonyította az általa állított, a kifizetés felső határára vonatkozó (havi 50 000 forint) szóbeli megállapodás tényét.

A vadászkutyatáp költséggel kapcsolatban hivatkozott a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény (továbbiakban: Vtv.) végrehajtásának szabályairól szóló 79/2009.(V.4.) FVM rendelet (továbbiakban: Vhr.) 63.§ (3) bekezdés rendelkezésére, mely szerint a vadászatra jogosult köteles gondoskodni a vadászkutyát tartó és azt a vadászaton rendszeresen vezető hivatásos vadász részére a kutya tartás igazolt költségeinek legalább 50%-a megtérítéséről. A felperes közgyűlése 9/2018.(05.31.) számú határozata szerint havi 20-20 kg kutyatáp illette meg hivatásos

vadászként az alperest és a testvérét. Az alperes nem bizonyította azon állítását, hogy a testvére az ő javára mondott volna le a részére biztosított 20 kg kutyatápról, ezért az általa összezszerűségében nem vitatott többletigénybevétel ellenértékét köteles visszafizetni a felperes részére.

[18] Az alperes viszontkeresete tárgyában hivatkozott a Vhr. 41. § (1) és 43. § (2) bekezdés rendelkezéseire és arra, hogy a felperes elismerése alapján a 2019. január 14. és december 23. napja közötti időszakban a két hivatásos vadász lődíjként összesen 5350 darab sörétes és 2180 darab golyós lőszer illetve meg az általuk elejtett vadak fajtája és mennyisége alapján, amelyből a 2019. március és 2020. február közötti időszakra (azaz a 2019/2020-as vadászati évre) 1700 darab sörétes és 315 darab golyós lőszer tanú² hivatásos vadász vadászati teljesítményére jutó rész. Ebből következik, hogy az alperes a viszontkeresetében írt 2019. március-december közötti időszakra legalább 2640 darab sörétes és 577 darab golyós lőszerre, mint lődíjra jogosultságot szerzett, azonban a felperes nem biztosított térítést és önmagában a felperesi vásárlások ténye a lődíj kiadását nem bizonyítja.

[19] Az elsőfokú bíróság a felperes által a szolgálati naplóval összefüggésben indítványozott írásszakértői bizonyítást a Pp. 276. § (5) bekezdése alapján mellőzte, mivel a jogvita elbírálása szempontjából szükségtelen volt.

[20] A felperes fellebbezésében kérte, hogy az ítéltábla a Pp. 369. § (3) bekezdés a), c), e) pontja és a (4) bekezdés alapján a helyes anyagi pervezetést végezze el, majd annak eredményétől függően elsődlegesen a Pp. 384. § (2) bekezdés a) pontja szerint az ügy érdemében döntve az elsőfokú bíróság ítéletét részben változtassa meg akként, hogy az Mt. 84. § (1) bekezdés alapján kötelezze az alperest a munkaviszonya jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményeként a munkavállalói felmondás esetén irányadó 30 napos felmondási időre járó távolléti díjnak megfelelő 272 730 forint megfizetésére; az Mt. 51. § (2) bekezdése és az Mt. 80. § (1) bekezdése alapján kötelezze az alperest a részére jogalap nélkül kifizetett 198 638 forint útiköltség-térítés visszafizetésére és az alperes viszontkeresetét, mint alaptalant teljes egészében utasítsa el. Másodlagosan kérte, hogy az ítéltábla a Pp. 384. § (2) bekezdés b) pontja szerint az elsőfokú bíróság ítéletét, abban a részében, amelyben a felperes keresetét elutasította, és az alperes viszontkeresetének helyt adott, helyezze hatályon kívül, és az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárásra és új határozat hozatalára.

A felperes kérte marasztalni az alperest az első- és másodfokú perköltségben, amelyet a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-a szerint kért megállapítani.

[21] Jogi érvelésében előadta, hogy az elsőfokú ítélet a Pp. 2. § (2) bekezdés, 265. § (1) bekezdés, 276. § (5) bekezdés, 279. § (1) bekezdés, 341. § (1) bekezdés, 346. § (3) bekezdés, az Mt. 6. § (2) bekezdés, 7. § (1) bekezdés, 51. § (2) bekezdés, 64. § (1)-(2) bekezdés, 78. § (1) bekezdés a) pont és (2) bekezdés, továbbá a Vhr. 41. § (1) bekezdés és 43. § (2) bekezdés rendelkezésébe ütközik. A Pp. 369.§ (3) bekezdés a), c) és e) pont, valamint a Pp. 369.§ (4) bekezdés rendelkezéseire hivatkozással kérte az elsőfokú ítélet teljeskörű, az

anyagi jognak való megfelelőségének – és ennek részeként az anyagi pervezetés – felülbírálatát.

[22] A fellebbezés indokaként kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság a felperes elsőszámú kereseti kérelmét – a munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményeként alperes marasztalását – illetően nem hozott döntést, az elsőfokú ítélet sem ténymegállapítást, sem indokolást nem tartalmaz, valamint az elsőfokú bíróság az anyagi pervezetés körében arról a feleket nem tájékoztatta, és azzal összefüggésben bizonyítási terhet sem osztott. Az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg az alperesi felmondás jogszerűségét, mivel annak indokolása nem felelt meg a valóságosság, világosság és okszerűség követelményének. Maga az elsőfokú bíróság is az útiköltség-térítést egyfajta költségnek és nem járandóságnak vagy munkabérnek tekintette és utalt arra is, hogy a felperest sem szándékosság, sem súlyos gondatlanság nem terheli, erre az alperes sem hivatkozott.

Az azonnali hatályú felmondás álláspontja szerint elkésett, az ezzel ellentétes ítéleti megállapítás iratellenes. A felperes 2019. december 2. napján az útiköltség kifizetését megtagadta, így ezen időponttól számított 15 nap alatt volt lehetősége az alperesnek erre hivatkozással azonnali hatályú felmondással élni.

A felperes által igényelt útiköltség-térítés visszafizetésével kapcsolatban kifejtette, hogy az indokolt, a munkába járással kapcsolatos utazási költségtérítésről szóló 39/2010.(II.26.) Korm.rendelet 4. § (1) és (2) bekezdései alapján. Álláspontja szerint önmagában az, hogy a felperes korábban nem szankcionálta az alperes jogellenes magatartását az elszámolások benyújtása körében, nem jelent joglemondást.

A viszontkeresetet nem csak jogalapjában, hanem összecszerűségében is vitatta azzal, hogy az elsőfokú bíróság megállapítása ebben a körben iratellenes. Az alperes a bizonyítási kötelezettségét nem teljesítette, aminek terhe az alperesre hárítandó.

[23] A fellebbezési eljárásban az ítéltábla a felperes fellebbezésében foglaltak, továbbá a Pp. 237. § (1) és (4) bekezdésében, továbbá a Pp. 369. § (4) bekezdésében adott jogszabályi felhatalmazás alapján rögzített anyagi pervezetési jogkörében eljárva felhívta a feleket, hogy a Vtv. 58. § és 57. §, valamint a Vhr. 36. § rendelkezéseire figyelemmel a Pp. 265. § (2) bekezdés alapján terjesszék elől nyilatkozataikat, bizonyítási indítványukat.

[24] A felperes ezt követően is arra hivatkozott, hogy az alperesi viszontkereset tekintetében a bizonyítási teher a Pp. általános szabályai szerint az alperesre esik. Az alperesnek okirattal kellett volna bizonyítania a lődij elszámolás ténytárait, azaz az alperes által elejtett, elfogott vad számát és az őt ez után megillető lődij mértékét, az alperes azonban ezt elmulasztotta, amit a terhére kell értékelni. Utalt a Vhr. 36. § (2) bekezdésére, amely szerint az alperesnek nem kizárólagosan a szolgálati napló vezetése képezte a kötelezettségét, hanem az elejtett vadak teríték nyilvántartásba történő bejegyzése is, amelyet elmulasztott, és ezt ugyancsak a terhére kell értékelni. A felperes állította azt is, hogy a lődij fogalmát jogszabály határozza meg, amely fogalomból adódóan a felperes által ténylegesen vásárolt, és az alperes részére átadott lőszer mennyisége nem egyenlő a lődíjjal. A lődij az elejtett, elfogott vad után jár, a lőszer darabszámát az elejtett vad jellege határozza meg. A lődíjat kizárólag a szolgálati naplóban rögzített fajtájú és darabszámú vad alapján lehetséges kalkulálni, az alperesnek átadott lőszer mennyiség alapján nem.

[25] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság viszontkeresetnek helyt adó ítéletének helybenhagyását kérte. Állította, hogy a felperes lődíj elszámolás módjára vonatkozó elismerő nyilatkozata alapján a részére járó lődíj ellenértéke megállapítható volt, ezért szükségtelen a szolgálati napló adattartalmára vonatkozó további bizonyítás. Hivatkozott arra, hogy a Vhr. 41. § (2) bekezdése alapján a lődíj elszámolás rendjét a jogosult állapítja meg, ennek megfelelően a felperesnek kellett volna rendelkeznie a lődíj elszámolási szabályzattal. A felperes többször elismerte az érintett időszakban, hogy 5350 golyós, illetve 2180 darab sörétes löszert megvásárolt, és a hivatásos vadászok által elejtett vadak számának és minőségének megfelelő a lődíj ellenértéke. A löszer mennyiségét pedig kizárólag a szolgálati naplóban rögzített elejtések és elfogások alapulvételével számolta ki, amely jóval alacsonyabb a felperes által részére biztosított löszer mennyiségénél. Az alperes utalt a Gyulai Munkaügyi Bíróság M.583/2008/28.számú ítéletére, amelynek alapját képező ügyben a lődíj mértékét a jogszerűen elhasznált löszer darabszáma mellett állapították meg.

[26] A fellebbezés nem megalapozott.

[27] Az elsőfokú eljárás során lényeges eljárási szabálysértés nem történt, ezért az ítéltábla a Pp. 370. § (1) bekezdés alapján a felülbírálati jogkörét a felperes fellebbezési kérelme és az alperes fellebbezési ellenkérelme korlátai között gyakorolta.

[28] A felperes fellebbezésében a Pp. 369. § (4) bekezdés alapján az ítéltábla által elvégzett helyes anyagi pervezetés eredményétől függően elsődlegesen a Pp. 384. § (2) bekezdés a) pont szerint kérte az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatni, másodlagosan a Pp. 384. § (2) bekezdés b) pont szerint hatályon kívül helyezni és az elsőfokú bíróságot új eljárásra, és új határozat hozatalára utasítani.

[29] Az ítéltábla szerint az elsőfokú bíróság a Pp. 279. § (1) bekezdés alapján a perben jelentős tényeket a felek tényállításainak és a perben tanúsított magatartásának, valamint a per tárgyalása során megismert bizonyítékoknak és egyéb adatoknak az egybevetése, egyenként és összességében történő értékelése alapján helyesen állapította meg, a felhívott jogszabályok köre és az abból levont jogkövetkeztetések is helytállóak, azokkal az ítéltábla egyetértett. Az ítéltábla anyagi pervezetését követően a felek az elsőfokú eljárás során tett nyilatkozataikat ismételték meg, amely alapján az elsőfokú ítélet megváltoztatására, vagy hatályon kívül helyezésére jogszabályi lehetőség nem volt.

[30] A felperes fellebbezésére tekintettel az ítéltábla az alábbiakra mutat rá:

[31] A felperes megalapozatlanul állította, hogy az elsőfokú bíróság nem hozott döntést a munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezménye iránt előterjesztett keresetről. Az elsőfokú bíróság ítéletének [19]-[37] pontja egyértelműen cáfolja ezt, hiszen abban részletesen megjelölte az ítéleti rendelkezés alapjául szolgáló jogszabályokat, és azok értelmezését, a megállapított tényekre vonatkozó bizonyítékokat, azokkal a körülményekkel együtt, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, valamint a tények megállapításának egyéb körülményeit és azokat az okokat, amelyek miatt a bíróság valamely tényállítást nem talált bizonyítottnak. Az ítélet rendelkező része a keresetnek helyt adó rendelkezésen túl tartalmazza, hogy azt meghaladóan az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította, tehát a jogalap nélkül igénybe vett vadászkutya tartás költség visszatérítése címén történő marasztaláson kívül az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Ebből következően a munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezménye iránt előterjesztett keresetről is döntött. Az ítélet teljességének követelménye nem feltétlenül jelenti azt, hogy az ítéleti rendelkezés tartalma külön-külön feltüntet minden kereseti kérelmet. A gyakorlatban előfordul úgynevezett vegyes ítélet, amely a keresetnek részben helyt ad, részben pedig elutasítja azt. Ez esetben az elutasított kereseti kérelem külön megjelölése az ítélet rendelkező részében nem szükséges, elégséges a helyt adó rendelkezésen túl arra utalni, hogy egyéb részében a bíróság a keresetet elutasította.

[32] A felperes a fenti hivatkozásával ellentétben a fellebbezésében ugyanakkor azt is állította, hogy az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg az alperesi felmondás jogszerűségét, így az előterjesztett nyilatkozatai ellentmondásban állnak egymással.

[33] Az ítéltábla az alperesi azonnali hatályú felmondás jogszerűsége tekintetében teljes mértékben osztotta az elsőfokú bíróság jogi álláspontját. Az elsőfokú bíróság helytállóan hivatkozott az Mt. 51. § (2) bekezdés rendelkezésére, amely a munkáltató alapvető, tehát lényeges kötelezettségeként jelöli meg a munkavállaló számára a munkaviszony teljesítésével indokoltan felmerült költség megtérítését. A peradatok alapján tény, hogy az alperes a munkavégzéséhez a saját tulajdonában álló személygépkocsit használta, és az sem volt vitatott az eljárás során, hogy az alperes 2019. október és november hónapban munkát végzett, amelyhez használta a saját személygépkocsiját. A felperes elnökének az „Útnyilvántartás” megnevezésű formanyomtatványon saját kezűleg rögzített megjegyzése az volt, hogy a jóváhagyott összeg 50 000 forint/hó volt, a felperes azonban semmilyen költséget nem térített meg 2019. október és november hónapra. A munkáltató által a munkavállaló részére kötelezően megtérítendő költség megfizetésének elmaradása hasonló súlyú mulasztás, mint a munkabér megfizetésének elmulasztása. Az ítéltábla ugyanakkor megjegyzi, hogy az elsőfokú bíróság az ítélete [36] pontja alatt tévesen állapította meg azt, hogy a perbeli költség gyakorlatilag munkabérként funkcionáló járandóság volt, hiszen az elsőfokú eljárás során adat nem állt rendelkezésre.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában helyesen állapította meg azt is, hogy nem a lödij elszámolás elmaradása az alperesi azonnali hatályú felmondás oka, az alperes ezen tényállítása nem nyert bizonyítást.

[34] A felperes fellebbezésében tévesen hivatkozott arra, hogy az azonnali hatályú felmondás indoka azon okból sem helytálló, mert a felperest sem szándékosság, sem pedig

súlyos gondatlanság nem terhelte, és erre az alperes sem hivatkozott a munkaviszonyt megszüntető nyilatkozatában. A felmondás indokolásával szemben nem elvárás, hogy a jogszabályi rendelkezéseket megjelölje, az abban meghatározott konjunktív feltételeket részletesen tartalommal kitöltse, azokra külön hivatkozzon. Elégséges, ha az indokolás alapján megállapítható, hogy az adott kötelezettségszegés tekintetében legalább súlyos gondatlanság terheli a másik felet. Az Mt. 51. § (2) bekezdés szerint meghatározott munkáltatói lényeges kötelezettség vonatkozásában a felperes oldalán legalább az eshetőleges szándék fennállt, hiszen a kettő hónapra alperes által követelt költség megfizetésének elmulasztása következményeit látta előre, és abba legalábbis belenyugodott.

Az alperes azonnali hatályú felmondását önmagában nem teszi jogellenessé az, hogy a munkaviszonya teljesítésével felmerült költség megfizetése iránt az alperes a perben igényt nem érvényesített.

[35] Az alperesi azonnali hatályú felmondás elkészítését a felperes ugyancsak megalapozatlanul állította. E tekintetben az ítéltábla teljes mértékben osztotta az elsőfokú bíróságnak az Mt. 78. § (2) bekezdés rendelkezését érintő jogi álláspontját. A folyamatos kötelezettségszegés kezdő időpontjának nincs jelentősége a szubjektív határidő megtartása vonatkozásában.

[36] A felperes fellebbezésében tévesen hivatkozott a munkába járással kapcsolatos utazási költségtérítésről szóló 39/2010.(II.26.) Kormányrendelet rendelkezéseire. A felek közötti szóbeli megállapodás nem a munkába járással kapcsolatos utazási költségre vonatkozott, erre az elsőfokú eljárás során a felperes sem hivatkozott. Ezzel szemben a felperes törvényes képviselője, (felperes elnökének neve) elnök nem vitatta az alperes azon nyilatkozatát, mely szerint az eltérő összegű költségek abból adódtak, hogy az alperes a felperes érdekében járt el Debrecenben vagy Nyíregyházán is (4.M.70.027/2020/16.számú jegyzőkönyv 4. oldal). Emellett a felperes törvényes képviselője az elsőfokú eljárás során előadta, hogy az alperesnek a felperesi vadászterületen a felperes tulajdonában lévő (... 2) típusú személygépkocsival kellett volna közlekednie, azonban azt a felperes eladta, így ezt követően az alperes a saját gépjárművével járhatott a vadászterületre (9.M.70.027/2020/21. számú jegyzőkönyv 2. oldal).

[37] A felperes fellebbezésében vitatta, hogy bármilyen tekintetben megsértette az Mt. 6. §-ban foglalt kötelezettségeit. Ezzel ellentétben hosszú ideig a tőle elvárható jóhiszeműséget és együttműködési kötelezettséget messze meghaladó mértékben járt el, amikor az elszámolásra alkalmatlan formanyomtatványok alperesi benyújtása ellenére a gépjármű használati költséget elszámolta.

[38] A perben bizonyított tény, hogy az alperes a 2017. szeptember és 2019. szeptember között havonta leadott útnyilvántartások alapján – a szolgálati napló bemutatása nélkül – részesült az Mt. 51. § (2) bekezdés rendelkezésének megfelelően a költségtérítésben. Ennek gyakorlatára vonatkozóan tanúl tanú vallomása bizonyítékként értékelhető volt. Ezzel szemben a felperes nem igazolta, hogy a felperes a korábbi joggyakorlásának megszüntetéséről, az elszámolás új feltételéről tájékoztatta volna az alperest, és felhívta

volna, hogy az útiköltség megtérítése érdekében mutassa be a szolgálati naplót. A szolgálati napló bemutatása iránt a felperes első ízben az alperesi azonnali hatályú felmondás közlését – azaz a munkaviszony megszüntetését – követően, 2020. január 29. napján kelt levelében hívta fel az alperest.

[39] Az ítéltábla ezért egyetértett az elsőfokú bíróság megállapításával: a jóhiszeműség és tisztesség elvét sérti, amennyiben a munkáltató a korábbi magatartásától, gyakorlatától előzetes tájékoztatás nélkül eltér.

[40] Az ítéltábla az alperes viszontkeresetével kapcsolatos ítéleti rendelkezést, és annak indokait is megalapozottnak találta.

[41] A felperes fellebbezésében helytállóan hivatkozott arra, hogy az alperes lődíj iránti igényét összecszerűségében is vitatta az elsőfokú eljárásban, ezt alátámasztotta a 4.M.70.027/2020/13.számú jegyzőkönyv 5. oldal első bekezdésében, valamint a 4.M.70.027/2020/21. számú jegyzőkönyv 5. oldal 3. bekezdésében rögzített felperesi nyilatkozat is. A felperes azonban tévesen értelmezte a bizonyítási érdek és a bizonyítási teher szabályait.

[42] A Pp. 265. § (1) bekezdés alapján törvény eltérő rendelkezése hiányában a perben jelentős tényeket annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében, hogy azokat a bíróság valósnak fogadja el (továbbiakban: bizonyítási érdek), továbbá a bizonyítás elmaradásának vagy sikertelenségének a következményeit is ez a fél viseli.

A (2) bekezdés szerint a fél bizonyítási szükséghelyzetben van, ha valószínűsíti, hogy

b) a tényállás bizonyítása számára nem lehetséges, de az ellenérdekű féltől elvárható az állított tények fenn nem állásának a bizonyítása, vagy

c) a bizonyítás sikerességét az ellenérdekű fél neki felróhatóan hiúsította meg,

és az ellenérdekű fél nem valószínűsíti az a) – c) pontban foglaltak ellenkezőjét.

A (3) bekezdés értelmében bizonyítási szükséghelyzet fennállása esetén a szükséghelyzetben lévő fél által bizonyítandó tény a bíróság valósnak fogadhatja el, ha annak tekintetében kétsége nem merül fel.

[43] Az elsőfokú eljárás során az alperes megalapozottan hivatkozott bizonyítási szükséghelyzetre a tekintetben, hogy a felperesnek kell, hogy rendelkezésére álljon a perbeli időszakot érintő lődíj elszámolással kapcsolatos dokumentáció (vadászati napló, teríték-nyilvántartás, vadgazdálkodási jelentés, lődíj elszámolás szabályzata) és a felperestől elvárható, hogy az alperest hivatásos vadászként a jogszabály szerint megillető lődíj (golyós és sörétes lőszer költsége) megtérítését bizonyítsa.

[44] Az ítéltábla anyagi pervezetésében megjelölt Vtv. 57. § és 58. § rendelkezései a vadászatra jogosult felperes kötelezettségévé tették, hogy gondoskodjon a vadászati napló és teríték-nyilvántartás vezetéséről. A felperes munkáltató nyilvántartási kötelezettségébe tartozó adatszolgáltatás teljes körű hiánya nem eshet az alperes munkavállaló terhére, a törvényi kötelezettsége elmulasztását nem háríthatja át a nála munkaviszonyban alkalmazott hivatásos vadászra, az alperesre. Ebből az is következik, hogy a felperes bizonyítási kötelezettsége volt a vadászati naplót és a teríték-nyilvántartást, mint okiratot a perben bizonyítékként rendelkezésre bocsátani. A felperes, mint bizonyításra kötelezett ezt sem az elsőfokú eljárásban, sem a fellebbezési eljárásban nem teljesítette, ennek terhe a felperesre hárul. A felperes nem csatolta be a törvényi kötelezettsége szerint meghatározott okirati bizonyítékait, saját nyilatkozata szerint a Vhr. 43.§ (2) bekezdés rendelkezése ellenére nem szabályozta az elszámolás rendjét, a lőszerek naprakész nyilvántartását nem vezette.

[45] Külön kiemeli az ítéltábla tanú3 tanú vallomását: „A vad elejtésénél a hivatásos vadásznak a feladata a szolgálati naplóba történő dokumentálás, majd a szolgálati napló adatai alapján a vadászat típusától függően az egyéni, vagy társas vadászati naplóban kell rögzíteni, átvezetni azt, hogy milyen vadat ejtett el. Általában ez havonta utólag történik meg. Az egyéni vagy társas vadászati napló adatai azok, amelyek (...) a lődíj elszámolás formanyomtatvány adatait, tartalmát adják.”

[46] A felperes terhére megállapítható tény, hogy a Vtv. 57. § és 58. § szerinti kötelezettségét nem teljesítette. Amennyiben ezen mulasztásában az alperes közrehatott, úgy azt nyilvánvalóan a 2019. március 1. napján kezdődő vadászati évben észlelnie kellett volna, és fel kellett volna hívnia az alperest a munkaviszonyból származó kötelezettségei teljesítésére. A perben ezzel ellentétben arra volt adat, hogy a felperes részéről ellenőrzés, ennek eredményeképpen az alperes irányába felhívás nem történt, a gyakorlat bizalmi elven alapult, és a felperes törvényes képviselőjének erről mindvégig tudomása volt.

[47] Az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a közvetett bizonyítékok értékelésével megalapozottan állapította meg az alperes által igényelt lődíj alapjául szolgáló tényeket, különös figyelemmel a felperes törvényes képviselője nyilatkozataira (4.M.70.027/2020/13.számú jegyzőkönyv 2.oldal), valamint a felperes képviselőjének nyilatkozatára (4.M.70.027/2020/16.számú jegyzőkönyv 6. oldal). A lődíj mértéke alapjául szolgáló lőszer mennyiség összecszerűségében is megalapozott, hiszen a rendelkezésre álló adatok szerint az alperes viszontkeresetében kevesebbet igényelt, mint ami a matematikai számítások szerint a másik hivatásos vadász jogosultságának figyelembevételével követelhető volt. A felperes a lőszer forintértékét nem vitatta.

[48] Az alperes által hivatkozott, Gyulai Munkaügyi Bíróság M.583/2008/28. szám alatt hozott ítélete a perbelitől eltérő tényállás alapján született. A jelen eljárásban a szakértői bizonyítást szükségessé tevő szakkérdés – éppen a felperesnek felróható nyilvántartási és szabályozási kötelezettségek elmulasztása miatt – nem merült fel.

[49] Az ítéltábla a fent kifejtettek alapján az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására, vagy hatályon kívül helyezésére nem látott indokot, ezért azt a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[50] A fellebbezési eljárásban a pertárgyérték 937 318 forint volt. Az ítéltábla a Pp. 83. § (1) bekezdés szerint marasztalta az alaptalanul fellebbező felperest az alperes javára a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja és az (5) bekezdés szerint megállapítható másodfokú eljárási költség megfizetésében.

[51] A 2017. évi CXXVIII. törvény 3. § (1) bekezdés d) pontja alapján az eljárásban a feleket tárgyi költségfeljegyzési jog illette meg, azonban a felperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 46. § (1) bekezdése alapján meghatározott – és az alaptalan fellebbezése folytán viselendő – 74 985 forint fellebbezési illetéket előzetesen leróta, ezért az arról való külön rendelkezést az ítéltábla mellőzte.

Debrecen, 2022. május 13.

Dr. Tass Edina s. k. a tanács elnöke, Dr. Paulik Andrea s. k. előadó bíró,
Dr. Répássy Árpád s. k. bíró